

**№ 1 (623)
Січень 2004 р.**

**Щомісячник Вінницького національного
технічного університету**

**Адреса сайту ВНТУ в Інтернеті
<http://www.vstu.vinnica.ua/>**

**Шановний
Борисе Івановичу!**

*Прийміть мої найщиріші вітання
з **Новим роком та Різдвом Христовим.***

*Бажаю Вам зустріти 2004 рік
у піднесеному настрої, зі світлими
помислами та добрими намірами.*

*Нехай Ваші діяння сприяють миру та
злагоді, зростанню народного добробуту й
розвиткові демократії в Україні.*

*Зичу Вам здоров'я, щастя,
бадьорості, успіхів в ім'я держави.*

З повагою

**Леонід КУЧМА,
Президент України**

Високі гості

Голова Національного банку України Сергій Тігіпко віднині є почесним професором нашого Вінницького національного технічного університету. 20 січня професорську мантію і конфедератку, а також пам'ятну медаль ВНТУ йому вручив ректор університету Борис Мокін. Напередодні Учена Рада нашого ВНЗ одногосно проголосувала за обрання Сергія Леонідовича почесним професором ВНТУ.

Станете фахівцями — будете заможними

Високий гість у супроводі мера Вінниці Олександра Домбровського та заступника голови облдержадміністрації Валерія Коровія відвідав художні музеї Центру культурології і виховання студентів нашого університету. В обчислювальному центрі, де проходили заняття студентів-фінансистів, спілкувався зі своїми юними колегами.

— Здобувати освіту слід на серйозній матеріально-технічній базі, а у вашому університеті така база є. Ви вчитеся не в щойно створеному навчальному закладі, а в університеті з традиціями — це надзвичайно важливо. Традиції не купиш і не сформуєш за кілька років. Так, коли повинні з чогось починати — обирайте найкраще.

У актовій залі університету, де відбулася зустріч зі студентами і викладачами, ректор ВНТУ Борис Мокін, перш ніж надати слово гостеві, нагадав кілька штрихів із його біографії. Саме тих, які еднають гостя із присутніми в залі. За першою освітою Сергій Тігіпко теж інженер — закінчив Дніпропетровський металургійний інститут. Нині він — кандидат економічних наук. Є колегою і за іншим параметром — працював викладачем, заступником директора металургійного технікуму.

Завдяки бажанню і наполегливості самостійно опанував фінансову справу і дійшов спочатку до заступника голови комерційного банку «Дніпро», а потім став одним із перших керівників Приватбанку — нині одного із провідних комерційних банків України. Уже маючи імідж і славу досвідченого банкіра, Сергій Леонідович став міністром економіки і віце-прем'єр-міністром з економічних питань. Саме під його керівництвом була розроблена програма виходу України з економічної кризи, яку втілював у життя уряд Віктора Ющенка, на жаль, уже без Сергія Тігіпка.

Сергій Тігіпко розповів, як функціонує нині Національний банк України, які приймає рішення, аби досягти макроекономічної стабільності і стало економічного зростання.

— Торік мали абсолютно стабільну гривню. Вона навіть на 0,2 відсотки посилилась до долара. Також швидке зростання валютних резервів — за рік вони зросли вдвічі. Приблизно на 9 відсотків зросло ВВП. Такий високий темп мають одиниці країн світу. Завдяки цьому ми з вами забули про заборгованість із зарплатні і пенсій. Не так швидко, як хотілося б, але рухаємось вперед. Особливо

Визнання

Вийшов у світ каталог «Кращі підприємства України». Його номінантом став наш Вінницький національний технічний університет.

ЛІДЕР ХХІ СТОЛІТТЯ

У минулому 2003 році Інститут рейтингових досліджень Асамблеї ділових кіл України провів дослідження, аби з'ясувати, які українські підприємства є лідерами у галузі вищої освіти; охорони здоров'я; фармацевції; санаторно-курортних послуг. Переможці визначались шляхом експертного опитування і контент-аналізу провідних періодичних видань України. Абсолютна більшість експертів, що брала участь в опитуванні, мала стаж роботи у своїй галузі понад 20 років. Загальними для усіх номінантів були такі критерії як матеріально-технічне оснащення, професіоналізм і кваліфікація персоналу, якість пропонованих послуг, наявність науково-дослідних розробок, застосування новітніх технологій, рівень розвитку міжнародних зв'язків. Саме так були визначені ті, хто гідно представляє сферу своєї діяльності на сторінках видання «Кращі підприємства

України». Дослідження проводилось у рамках Всеукраїнського рейтинг-проекту «Кращі підприємства України» Міжнародної іміджевої програми «Лідери ХХІ століття».

Головна мета — популяризація успішних

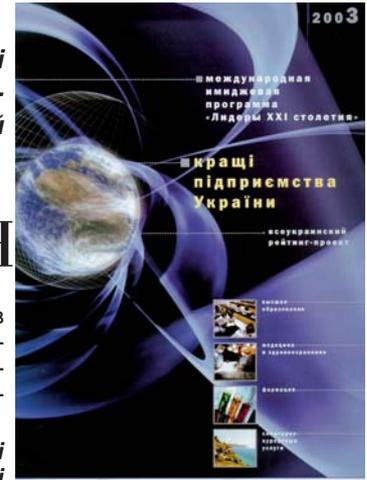
українських підприємств у світі. Тож, каталог отримують в Україні усі іноземні посольства і консульства.

«У цьому каталозі представлені вищі навчальні заклади, яким, незважаючи на складнощі й протиріччя нинішнього часу, вдалося досягти зростання, процвітання й національного визнання. Саме ці ВНЗ визначають темпи і характер розвитку системи вітчизняної освіти.

Хочеться висловити слова подяки усім ректорам і викладачам ВНЗ, що стали лауреатами, адже перемога в рейтингу — це завжди заслуга мудрого керівництва і високопрофесійного педагогічного колективу. Нехай ця перемога надихає Вас на нові успіхи і служить стимулом до розширення національного і міжнародного співробітництва!

**З повагою В. Г. Кремень,
Міністр освіти і науки України,
президент АПН України»**

Принадгдно нагадаємо, що наш університет минулого року став лауреатом Всеукраїнського конкурсу з ефективності управління, підвищення якості, інноваційної діяльності. Ректору ВНТУ, академіку АПН України Борисову Івановичу Мокіну на зібранні національної інтелектуальної еліти — V Конгресі ділових, наукових і творчих кіл України вручено почесну відзнаку Асамблеї ділових кіл України «Краще підприємство України» у номінації «Вища освіта».

швидко розвивається промисловий сектор, де зростання минулого року сягнуло понад 15 відсотків. Торік вперше почало зростати і машинобудування. Тож, тепер на інженерів-машинобудівників буде величезний попит. Раніш галузь падала, кадри розפורшились — хтось на базарах, хтось у малих підприємствах. Нині технічна освіта — це надзвичайно перспективно. До речі, можу сказати молодим людям: найголовніше стати висококласними фахівцями — і ви будете заможними людьми. Дефіцит на кадри зараз скрізь. Навіть у найуспішнішому банку вам назвуть 20-30 вакансій. Якщо висококваліфікований спеціаліст — будете затребуваним, обиратимете і місце роботи, і зарплатню. Зараз гарний час, можна багато чого досягти. Я раджу тому, хто відчуває, що він може бути першим, ставати першим і ніколи не погоджуватись на другі ролі. Українець — це господар. Кожен хоче мати хоч невеличке, але своє підприємство. У Росії їдеш, бачиш гарний будинок — можна підійти і привітатися з господарем українською. У відповідь теж почувеш українську. Оце ментальність наша — бути господарем. І це нас врятує. Я, якщо є можливість, зустрічаюся в університетах зі студентами, аби відповісти на запитання. Можливо трохи додати до вашої самовпевненості — а це ніколи не зайве.

КВІТИ ТА ЦУКЕРКИ ВИКЛАДАЧАМ — ТАКОЖ ХАБАРІ

зауважив міністр освіти Василь Кремень 15 січня на прес-конференції у Києві

— Я вважаю, що іспит це такий самий акт навчального процесу, як і лекція, і семінар, але відбувається він не так часто. І навіть квіти, при всьому тому, що це красиво, купуються за гроші студентів і часом навіть останні гроші. Тому заборонено виставляти квіти і будь-які інші подарунки для викладача під час іспитів.

Якщо студенти хочуть продемонструвати вдячність викладачам за отримані знання, хай краще досконало вивчать предмет, підкреслив Василь Кремень.

З міністром повністю солідарний ректор нашого ВНТУ Борис Мокін. Такої думки Борис Іванович дотримується і впроваджує її в життя вже три десятки років — ще з тих часів, коли був просто доцентом нашого навчального закладу. Тому спеціальний лист до керівників ВНЗ, який розіслано МОН України напередодні зимової сесії, лише підтверджує правильність давнього розпорядження ректорату нашого університету.

— Якщо це хабар у певних розмірах, то передбачається кримінальна відповідальність викладача, а якщо квіти — то дисциплінарне стягнення, — зауважив на прес-конференції Василь Кремень.

СТУДЕНТАМ ВНТУ Але колоквиуми,

Людину як індивіда, як соціально активну особистість створюють, формують освіта та виховання. Освіта є найважливішою основою та відображенням рівня розвитку економіки, політики, духовності, культури, моральності як найбільш загальний, інтегральний показник розвитку будь-якого суспільства.

Як же оцінюють своє місце в системі вищої освіти студенти нашого університету? Саме цій проблематиці було присвячено соціологічне дослідження на тему «Проблеми адаптації студентів

у ВНЗ», яке було проведено лабораторією соціологічних досліджень ВНТУ спільно зі студентською Радою протягом грудня 2003 року.

У процесі дослідження випадковим методом за репрезентативною вибіркою було опитано 238 студентів першого та другого курсів різних інститутів ВНТУ. Метою дослідження було з'ясувати наскільки легко студенти молодших курсів змогли адаптуватися до студентського життя в нашому університеті.

Дослідження дало такі результати. Перш за все цікаво було дізнатися, хто або що спонукало даних студентів обрати саме наш навчальний заклад. Так, основними мотивами вступу до ВНТУ студентами були названі: на першому місці — подобається професія інженера (27,3 %), на другому місці — бажання отримати диплом інженера (25,6 %), на третьому — подобається вивчати точні науки (17,2 %).

Як правило, після успішної вступної кампанії розпочинається студентське життя, приходиться перший досвід університетського навчання. Наскільки справдилися сподівання студентів молодших курсів? Так, на питання «Чи подобається Вам тут вчитися?» переважна частина опитаних дала позитивну відповідь: варіант — так, я повністю задоволений — вибрало 23,5 % опитаних, варіант — задоволений частково — 68,1 %. І лише 8,4 % респондентів вказали, що їх сподівання не виправдались. Незважаючи на той факт, що переважній більшості студентів подобається навчання,

більше половини опитаних (74,1 %) зазначили, що їм все таки важко навчатися в нашому університеті. Це говорить про те, що наші студенти не бояться і можуть подолати будь-які труднощі, що виникають під час навчання.

Що ж саме викликає найбільші труднощі в навчанні у студентів молодших курсів? На це питання студентам дозволялося назвати декілька таких проблем. Як виявилось, найбільшою проблемою, є складання колоквиумів, заліків та екзаменів. Про це висловилося 60,8 % опитаних. На другому місці — опрацювання матеріалу, який виводиться на СРС (34,6 %). На третьому місці — виконання курсових робіт (34,2 %). Також серед основних проблем була названа модульно-рейтингова система. На таку проблему вказала третина опитаних (32,1 %).

Як ставляться та оцінюють молодшокурсники модульно-рейтингову систему? Щоб з'ясувати це, респондентам було запропоновано оцінити МРС за шкалою (0 — повністю не згодний, 6 — повністю

Перспективи розвитку

На кафедрі філософії нашого університету виконується єдина в Україні держбюджетна тема з гендерної проблематики. Тому саме у ВНТУ відбувся науково-практичний семінар «Евристичний потенціал гендерної освіти».

Науковці, об'єднані в громадську організацію «Міжвузівський гендерний центр», спільно з лабораторією гендерних досліджень при кафедрі філософії ВНТУ обговорювали проблему та сутність впровадження гендерних підходів в сучасну вищу освіту. Мета — імплементувати гендерний компонент в гуманітарні та, зокрема, в філософські дисципліни, обговорити новітні методи такого впровадження, поділитись набутим досвідом. Цільовою групою визначили науковців та викладачів провідних ВНЗ Вінниці: ВНТУ, ВНМУ ім. Пирогова, ВІ КНТЕУ, ВДПУ ім. Коцюбинського. Зініційовано семінар Вінницьким міжвузівським гендерним центром, головною інтелектуальною силою якого є кафедра філософії нашого університету. Підтримана ініціатива Представництвом ООН в Україні. Семінар відбувся як етап Програми Рівних Можливостей ПРООН.

На засіданнях обох секцій семінару акцентували на

Потенціал

практичній імплементації гендерного компоненту в освіту. (Гендер розглядається як позначення складного соціокультурного процесу вироблення суспільством відмінностей чоловічих та жіночих культурних ролей, поведінки, ментальних та емоційних характеристик, як система гендерних відмінностей, що транслюються у суспільстві через систему домінування та підпорядкування). Згідно визначення ООН, цілеспрямоване впровадження гендерних підходів (gender mainstreaming) — це процес оцінювання того, які наслідки матиме для жінок і чоловіків здійснення будь-якого планового заходу; обов'язкове врахування інтересів та досвіду як жінок, так і чоловіків під час розробки, впровадження, моніторингу та оцінювання стратегічних заходів і програм у всіх сферах, аби чоловіки та жінки отримали однакову вигоду і була ліквідована будь-яка нерівність.

У сучасному світі гендерна рівність вже не розглядається як «окреме питання», а перетворюється на проблему, яка враховується під час розробки усіх стратегічних напрямів діяльності та програм. До того ж, впровадження гендерних підходів означає, що жінки (причому

ВЧИТИСЯ ПОДОБАЄТЬСЯ.

заліки та екзамени...

згодний) за такими характеристиками: зрозумілість, зручність, об'єктивність. Результати опитування доводять, що зрозумілість МРС не викликає особливих проблем, вона є зрозумілою на 4,7 за п'ятибальною шкалою. Зручність МРС студенти оцінили на 3,8. Об'єктивність даної системи оцінюється також на 3,8 за п'ятибальною шкалою. Такі дані говорять, що МРС з перших днів знаходить своє позитивне місце в навчанні студентів.

Проте студентське життя — це не тільки навчання. Це спілкування з друзями одногрупниками, громадське життя, проведення вільного часу. Наскільки змогли реалізувати себе студенти в цьому? Так, на питання «Як Ви оцінюєте свою інтеграцію в студентський колектив?» переважна більшість опитаних дали позитивну відповідь: про повну інтеграцію вказало 52,9 % респондентів, про часткову інтеграцію вказало 45 % опитаних, і 2,1 % студентів, на жаль, вказали, що вони чужі в даній групі. Але, не дивлячись на це, повністю задоволені своєю групою 41,2 %, частково — 54,6 % опитаних. Більше половини опитаних (52,5 %) зазначили, що знайшли багато друзів серед своїх одногрупників. 43,3% респондентів вказали, що знаходяться в дружніх стосунках лише з окремими представниками групи. І лише в незначній частині опитаних (1,3%) поки що дружні стосунки не склалися. Хотілось сподіватись, що і ця частина студентів з часом зможе знайти спільну мову зі своїми одногрупниками та однокурсниками.

На питання «Як часто Ви можете звернутися по допомогу до одногрупників?» 41 % опитаних відповіли: «з будь-якого приводу та до будь-кого», 56,7 % дали відповідь: «час від часу лише до деяких одногрупників», і лише 1,7 % опитаних дово-

диться вирішувати всі проблеми одноосібно. Не дивлячись на те, що незначна частина опитаних (2,9%) оцінили ситуацію в групі як напружену, ворожу,

загальну атмосферу в групі як доброзичливу визначили 29,8%, прийнятну — 48,3 % опитаних. Хотілося б сподіватися, що з допомогою викладачів, а особливо кураторів, ті студенти, які ще не налагодили контакт з одногрупниками, знайшли своє гідне місце у групі. Адже переважна більшість студентів молодших курсів легко знаходить спільну мову як з одногрупниками, так і з викладачами та кураторами. Про це свідчать відповіді на питання «Наскільки Ви згодні твердженням: «Мені легко спілкуватися з ...». Студентам було запропоновано за шкалою (0 — повністю не згодний, 6 — повністю згодний) оцінити легкість спілкування окремо з одногрупниками, викладачами, кураторами. Так, студенти абсолютно легко спілкуються між собою. Про це свідчить середнє 5,2. Легкість спілкування з викладачами оцінюється в 4,1 та з кураторами в 5,1. Це говорить про налагодженість спілкування та авторитет професорсько-викладацького складу та інституту кураторства зокрема.

Учитися бути особистістю — одна з найважчих наук, адже вона пов'язана з удосконаленням характеру, зі здатністю діяти автономно, виявляючи самостійність суджень і високу відповідальність за свої дії та вчинки. Виховний вплив на молоду людину здійснюють рідні, друзі, однолітки, засоби масової інформації тощо. Проте вирішальне значення мають видатні попередники твого та інших народів, учителі та викладачі, які допомагають оволодіти знаннями, обраною професією.

Анатолій Слободянюк, кандидат соціологічних наук, доцент, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень ВНТУ

Гендерної освіти

не ізолювано, а разом з чоловіками) розглядаються як повноправні учасники процесу розвитку. Важливо зазначити, що цілеспрямоване впровадження гендерних підходів значно відрізняється від дещо застарілого підходу «жінки у процесі розвитку» (women in development — WID). Нині за точку відліку взято ретельний та детальний аналіз ситуації з процесами розвитку, а не апіорні припущення щодо ролей та проблем жінок.

У дискусії круглого столу «Гендерознавство як складник філософії та філософської освіти», що завершувала семінар, учасниці та учасники наголосили: впровадження гендерного компоненту в освіту має багатообіцяючі перспективи. Власне, сама ідея гендерної рівності має велику історію в європейській філософії і культурі, про що свідчать дослідження, зокрема і науковців лабораторії гендерних досліджень кафедри філософії ВНТУ. Ця ідея не є відкриттям лише новітньої постмодерної філософської думки. Впровадження гендерних методик в освітній (а не лише у виховний) процес — справа не одного дня, адже спочатку вони мають показати свою придатність в царині конкретних наукових досліджень.

Якісна освіта завжди характеризується поміркованим консерватизмом і сприймала лише ті речі, які витримали перевірку науковою практикою. Від кількості наукових

відкриттів, зроблених із застосуванням гендерного підходу, безпосередньо залежатиме його освітній авторитет.

За результатами проведеного науково-методичного семінару були визначені перспективи гендерних досліджень в регіоні, у вищих навчальних закладах Вінниці. Висновки торкалися перспективи впровадження гендерного компоненту в освіту. Доки гендерний компонент буде другорядним, доти не можна буде реалізувати трансформації гендерних ролей та стосунків, покликаних забезпечити підвищення гендерної рівності і досягнення позитивних результатів для суспільства загалом. Організатори семінару поширюють серед викладачів ВНЗ Вінниці інформацію про гендерний компонент у царині історії філософії і відтак доводять, що відсутність гендерного складника вочевидь погіршує не ідеологічний чи кон'юнктурний, а власне фаховий рівень університетських програм з філософії, психології, соціології, тощо.

Ірина Головащенко, доцент кафедри філософії, президент Вінницької міської громадської організації «Міжвузівський гендерний центр»

22 січня 1919 року уряди двох республік: Української Народної республіки та Західноукраїнської Народної Республіки підписали акт злуки — з'єднання українських земель у одній державі. Того дня здійснилося віковичне прагнення українського народу до воз'єднання, соборності.

Напередодні цієї дати у конференц-залі ВНТУ викладачі кафедри українознавства провели науково-просвітницьку конференцію. Зі стислими доповідями, присвяченими боротьбі українського народу за об'єднання у складі єдиної держави, виступили доценти кафедри УЗ Алла Пономаренко та Дмитро Мельников. Про подальшу долю Директорії УНР та її перебування у Вінниці розповів доцент кафедри культури, мистецтва і дизайну Леонід Філонов. З інтересом студенти переглянули його фільм «Савой. Маємо за честь».

Злука ЗУНР та УНР

До 1990 року в Радянській Україні про цей день практично ніколи не згадували. У підручниках історії України датою воз'єднання українських земель в єдиній державі називали 27 жовтня 1939 року, коли Народні збори у Львові затвердили Декларацію про входження Західної України до складу УРСР.

Між тим, боротьба нашого народу за соборність українських земель має довгу і трагічну історію, яка повинна бути закарбована в душах і пам'яті теперішніх і прийдешніх поколінь. І в цій історії немає другорядних подій. Саме тому дата злуки — 22 січня 1919 року була вперше урочисто відзначена у 1990 році. І серед інших заходів на її відзнаменування вирізнявся організований демократичними силами України живий людський ланцюг від Києва до Львова — символ віковичного прагнення нашого народу до єдності.

З того часу багато змінилося у ставленні народу до своєї історії. Акт «злуки» увійшов до підручників з історії України усіх рівнів. Навіть саме слово «соборність» почало активно використовуватись у нашому лексиконі. Так, головна вулиця нашого міста має назву Соборна не лише тому, що тут розташовано собори кількох конфесій.

Внаслідок поділів Польщі в кінці XVIII століття переважна більшість українських земель увійшла до складу Російської імперії. Окрім Східної Галичини, Буковини і Закарпаття, що підпали під владу Австро-Угорщини.

У жовтні 1918 року було очевидно, що внаслідок неминучої поразки у першій світовій війні багатонаціональна Австро-Угорська імперія розпадеться. Тоді парламентарі, представники політичних партій, церковні діячі Східної Галичини і Буковини утворили Українську Народну раду, що мала на меті об'єднати під своєю владою усі українські землі. Тим часом поляки мріяли відродити незалежну польську державу і вважали українські землі її невід'ємною складовою. Конфлікт між польськими і українськими інтересами був невідворотнім. Тоді група молодих українських офіцерів на чолі з капітаном

січових стрільців Дмитром Вітовським, роздратованих повільним підходом Народної Ради, взяла справу до своїх рук. Увечері 31 жовтня вони поспішно зібрали усіх українських солдатів, що служили в австрійських частинах Львова, й заволоділи містом. Прокинувшись 1 листопада, львів'яни на міській ратуші побачили український прапор. Подібне сталося й в інших містах Східної Галичини.

Українське населення захоплено вітало події 1 листопада. Євреї або визнавали суверенітет українців, або трималися нейтрально. А львівські поляки, оговтавшись від потрясіння, перейшли до активного опору. Між українськими й польськими загонами вибухнули запеклі бої за кожен будинок. На північному заході на кордоні між Східною Галичиною і власне Польщею під ударами поляків упав ключовий залізничний вузол Перемишль. Значну частину Буковини зайняли румунські війська. У Закарпатті зберігали свою владу мадяри. І все ж велика частина Східної Галичини залишалась в руках українців. 9 листопада після того, як усі українські партії досягли угоди про співпрацю у формуванні уряду, призначили тимчасову раду міністрів — Генеральний секретаріат на чолі із досвідченим парламентарієм Костем Левицьким. Через чотири дні нову державу було офіційно проголошено Західноукраїнською Народною Республікою.

22 листопада 1918 року ЗУНР зазнала дошкульного удару. 1400 українських солдатів (в основному сільських хлопців, цілком розгублених у 200-тисячному місті), не зумівши придушити повстання поляків, які щойно отримали підкріплення, були змушені залишити Львів. У січні новою резиденцією уряду став Станіслав.

Впродовж свого 8-місячного існування ЗУНР була державою з 4-мільйонним населенням, 3 млн. якого були українцями. На підконтрольних українцям землях провели вибори до Української Національної Ради. Президентом республіки став голова Ради Євген Петрушевич (колишній член парламенту у Відні).

Встановлення Української держави у

Галичині, що з XIV століття входила до складу польсько-литовської держави та Австрійської монархії, мало віхове значення в історії українського народу.

У листопаді 1918 року при владі в Києві перебував гетьман Скоропадський. Він гаряче підтримував створення ЗУНР. Але влада гетьмана в Наддніпрянській Україні уже не була міцною — він спирався на допомогу Німеччини, Австро-Угорщини. У Києві Директорія готувала повстання проти гетьманського режиму та австро-німецьких військ. Тому уряд ЗУНР розпочинає переговори з лідерами Директорії — В. Винниченком та С. Петлюрою.

14 грудня 1918 року, коли Скоропадський зрікся влади, у Фастові був підписаний договір між ЗУНР та Директорією УНР про об'єднання ЗУНР з Великою (тобто Наддніпрянською) Україною. Урочистості з приводу проголошення Акту Соборності українських земель відбулися в Києві 22 січня 1919 року. Акт Соборності було проголошено на Софіївській площі. Це було надзвичайно: дзвонили дзвони Софійського Собору, відбувся молебень, а згодом і парад українського війська, який приймав Головний Отаман Симон Петлюра.

Галицька держава отримала назву — Західна область УНР.

Цьому об'єднанню не судилося бути довговічним. Західно-українські землі попри героїчний опір Української Галицької армії були окуповані польськими військами і увійшли до складу Польщі. Наддніпрянська Україна перетворена на УРСР. У 1922 році вона стала складовою СРСР.

Але залишалася жити пам'ять про акт «злуки». Пам'ять народжувала надію. І ми, громадяни сьогоднішньої соборної незалежної України, маємо відчувати глибоку шану до багатьох поколінь наших предків, які прагли єдності, Соборності України над усе.

Людмила Громова,
кандидат історичних наук,
доцент, завідувач кафедри
українознавства

25 січня — день патронеси студентства?

Десяток-два років тому тодішні українські студенти й гадки не мали, що 25 січня є привід для масової гулянки. І хіба помилялися?

«Перший російський університет»... вчився в Києві

Феофан Прокопович, який «дарував Росії Ломоносова»

12 січня (25 за новим стилем) 1724 року Петро I заснував Російську Академію наук у Санкт-Петербурзі. А через рік при Академії відкрився Санкт-Петербурзький академічний університет. Діяльність цих перших російських «кузень» наукових кадрів протікала при активній участі Михайла Ломоносова, якого сам Пушкін влучно назвав «першим нашим університетом», і графа Івана Шувалова, відомого мецената. Ці дві дуже різні особистості в одному були єдині: великий учений і вмілий царедворець вважали за необхідне відкрити в Росії другий університет.

12 січня (25 за новим стилем) 1755 року граф Шувалов подав прохання про заснування нового навчального закладу саме в Москві. Імператриця Єлизавета Петрівна вже прийняла рішення про це ще в попередньому, 1754 році. Однак майбутній куратор Московського університету граф Шувалов подав прохання імператриці вже після затвердження проекту в Сенаті і саме в день пам'яті святої мучениці Тат'яни. Іван Іванович пам'ятав і те, що в цей день було зроблено Петром Великим (а імператриця всіляко підкреслювала своє бажання продовжувати справи батька), і те, що цей день є іменинами його матері Тет'яни. Так двічі у російській історії був закріплений зв'язок російської науки з днем пам'яті святої Тет'яни.

Нині при МДУ ім. Ломоносова діє церква святої Тет'яни і видається газе-

та «Тет'янин день». А 25 січня — сам Тет'янин день російське студентство по праву відзначає як своє свято.

У січневих публікаціях наших ЗМІ цю дату величають і днем народження вищої школи (чиєї?), і днем заснування першого (?) у царській Росії навчального закладу. А от «Русский биографический словарь» ні словом не згадує, що «перший російський університет» Михайло Ломоносов деякий час навчався (з жовтня 1734 року) в Києво-Могилянській академії. Тут він прослухав курси з філософії, основ ораторського мистецтва, логіки, вищої математики.

Ще у 1658 році клопотаннями гетьмана Івана Виговського Києво-Могилянська колегія здобула статус вищої школи — академії. І стала першим у Східній Європі православним вищим навчальним закладом, офіційно удостоєним цього звання. Але сучасники ще до набуття офіційного статусу визнавали цей навчальний заклад університетом. Перебуваючи на початку 30-х років XVII ст. у Києві французький інженер і картограф Гійом Левасар де Боплан записав у своїй книзі «Київ»: «У Києві, на Подолі міститься університет».

Сам Михайло (саме так його називали російською!) Ломоносов говорив, що першою з прочитаних книг, яка збудила в ньому незламне бажання присвятити себе служінню науці та людям, була «Граматика словенська» знаменитого українського вченого і просвітника Мелетія Смотрицького. Цю книгу, а також «Арифметику» Леонтія Магницького (пише у своєму 166-му числі за минулий рік газета «День») вже зрілий Ломоносов називав не інакше, ніж «вратами своєї ученості»(!) Майбутній світоч науки мав чимало проблем з того, що, приїхавши до Москви, нібито приховав своє недворянське походження. Його самовіддано і рішуче підтримав наш славетний співвітчизник Феофан Прокопович. Тож, недарма у перших біографіях «першого російського університету» зазначалося, що Прокопович «зробив велику послугу вітчизні — він дарував Росії Ломоносова».

Рубрику веде член Національної Спілки письменників України,
доцент кафедри КМД **Михайло Стрельбицький**

Студентська муза

СЛОВЕСНА ПЛАСТИКА СЕРГІЯ РИБНИЦЬКОГО

Студент Сергій Рибницький (МБ-02, ІнБТЕГП) — втілення інтелігентності й працелюбства; рідкісний образ постійно замисленої, зосередженої на чомусь своєму внутрішньому молодого людини.

Староста академгрупи з нього теж незгірший. Хоча, либонь, вроджена делікатність дещо й заважає йому здійснювати ті обов'язки традиційно-авторитарно у групі, де підібрався букет напрочуд самостійних представниць чарівної статі.

Але мова про літературний хист Сергія. Кілька його віршів ми вже розрізнено публікували. Сенсації вони не створили. Навпаки: навіть одібрали в мене ентузіазму братися за його 107-сторінковий (формату А-4!) сценарій «Шепіт темряви. Частина 1». А дарма! Хоч це й парадоксально, прозовим словом наш другокурсник володіє... на порядок вправніше. Принаймні є, відчувається у нього тут те, що у прозі цінується понад усе й дається, власне, від Бога: словесна пластика. Це — коли слово здатне малювати, ліпити, відтворювати й витворювати реальність: як зовнішню, довколишню, так і внутрішню — психологічну! Звісно, на сценарій це поки що скидається не дуже — опановувати науку жанрів, стилів та стилістик нашому неофітові ще належить. Але її варто, на моє глибоке переконання, опановувати. Навіть, якщо з роками рука потягнеться до текстів філософських (а Сергій під секретом зізнався, що й таких уже витворив кількоро: «Інтернет як пострелігія»; «Погані звички людини — протиставлення природі як особисто людське», «Населення планети як чинник впливу на людину»)...

ШЕПІТ ТЕМРЯВИ

Пролог
(Фрагменти)

Моя оповідь не претендує стати одним з вічних творів, або завоювати численних прихильників. Реальність диктує свої умови, на які треба зважати. Я не збираюсь самокритикуватися, що ця оповідь — досить посередня похмура думка, бо кожен твір несе певну частину негативної чи позитивної енергії. Ця оповідь (мушу сказати наперед) — виклик сучасній молодіжній культурі, так званій «хіп-хоп». Можливо, цією фразою я вже викликав відразу до цього твору у молоді й негативне ставлення до себе. Однак, прошу бути терплячими, тому що абсолютно вірної істини бути не може. Істина криється в сукупності, протилежних за своєю суттю, істин. Ще одне, що мушу нагадати тим, хто мене вже недолюблює: кожна людина має право висловлювати свою власну думку, якщо вона не йде проти людської моралі. Це досить рідкісний хист — висловлювати свою власну думку. Ці слова можна

цілком природно сприйняти із здивуванням. Адже в сучасному суспільстві власна думка не рідкість.

...Сіре небо закрило сонце, неначе ковтнуло його і не випускає на волю. Природа враз спохмурнішала, неначе хтось зіпсував їй настрої. Важкі чорні хмари повільно потяглись над лісом, з'являючись наче з-за Карпатських гір. Вітер різкими поривами враз почав танцювати на гіллі високих дерев, ніби перевіряючи їх на міцність. Листя дерев, яке місцями пожовкло, зривалось з гілля і починало кружеляти з вітром у дикому танці на стежині, яка була вкрита таким самим листям. Під подихом вітру лише деякі листочки піднімались з землі і на мить приєднувались до танцю, а потім знову опускались на землю, чекаючи наступного танцю із вітром.

Погода ставала дедалі похмурішою та прохолоднішою. Десь далеко-далеко сяйнула блискавка

блакитним спалахом. А небом згодом прокотився гуркіт, наче на небі впала величезна шафа. Від звуку грому всі птахи поховались у деревах та печерах гір, так, що над лісом більше жоден птах не кружляв. Відлуння грому котилось над всім лісом і далі по всій долині.

Останні дні літа минали в Карпатських горах, а тому передосінні дощі були звичним явищем. Та коли осінь приходить в Карпати, долини розцвітають різними барвами. Повітря робиться чистим і приємним, листя жовтіє та опадає, вкриваючи стежину килимом, по якому приємно ходити. А ще приємніше чути той шурхіт, ту пісню, яку співають листочки після останнього танцю з вітром, за який вони зірвалися з гілля і понеслися у безвість...

О, природо! Ти така добра, ти така жорстока. Ти така відкрита, ти така загадкова. Люди нищать тебе і твоїх створінь, але ти даєш їм життя. Люди бережуть і цінують тебе, а ти змітаєш і нищиш їхні оселі. Що за сили стоять за тобою? Яку ти гру задумала з людством?

Тобі властива пекельна стихія і Божа благодать, ти поєднуєш в собі гармонійно добро і зло. А чи тобі взагалі властиві ці сили? Чи стоїш ти вище них? Твої ліси приховують безліч відповідей на питання людські...

А вітер кружляє серед лісу, танцюючи з листям, гуде межі гіллям, наспівуючи свою протяжну і сумну мелодію. Ця мелодія перегукується з гуркотом грому, що лунає над лісом. Чому ця мелодія сумна, чому природа сумує? Закінчується літо і не повернути тих неповторних літніх днів, коли пташки радісно щebetали, коли сонце весело сяяло. Була та радість, яку помічаєш тільки тоді, коли вона минає, залишаючи лише приємний спомин.

О, природо! Як іноді хочеться повернути час назад. Назад — в ті теплі літні вечори, коли не були ми зажуреними і сонце повільно сідало за обрій, та воно весело сяяло і всім нам приємно було. А що тепер? Якось пусто в світі стало, і вітер співає свою сумну мелодію. Бувають миттєвості в житті, коли дорослішаєш одразу на кілька років. І що більш дорослим ти робишся, тим сумніше і самотніше себе почуваш. Неначе вступаєш не в доросле життя, а кидаєшся в невідому безодню. Твоє минуле залишається минулим, приємним, і, разом з тим, гірким спомином — вічним нагадуванням коріння твого життя. Коли вступаєш в новий етап свого життя, то відчуваєш, як це коріння поволі обривається. І ти наче провалюєшся в безодню буденності, намагаючись вхопитись за будь-який виступ в житті... Коли не вдається вчепитись, ти летиш далі і згодом стаєш сірою тінню свого внутрішнього минулого я. Твої бажання не можуть пробитись та втілитись через нагромадження сірої буденності. Важко залишати знайомі з дитинства мальовничі краї та їхати у велике місто, в гурт людей, яких навіть не знаєш.

Ось такі переживання й непокоїли нашого головного героя Дмитра. Він сидів на високому схилі гори і дивився на мальовничу долину, на високий та густий ліс. Цей ліс був таким великим, що за ним не було видно його рідного містечка. Незважаючи на важкі сірі хмари і гуркіт грому, Дмитро сидів та дивився сумним поглядом на з дитинства знайомий, густий ліс. Багато разів він тут був, і йому знайома кожна стежина, якими пронизаний цей ліс. За роки, які він прожив у містечку, Дмитро дуже прив'язався

до цього лісу і цих гір. Для нього це неначе друга домівка. Як добре та весело було проводити тут час, коли не було вдома роботи і не потрібно було вчити домашнє завдання, яке задавали в школі. Сідав собі на велосипед і їздив сюди, хоча від домівки до лісу й гір було кілька десятків кілометрів.

Однак це літо не було таким радісним, як всі інші. Цього року Дмитро закінчував школу. Тому, аби завершити навчання з медаллю, довелось старанно вчитись і готуватись до екзаменів. Були й безсонні ночі та знервований стан на ранок. Та все це лише буденність і дрібниця. Кожній людині випадає пройти таке випробування в житті. Навесні його мати Надія важко захворіла на туберкульоз. Остаточо не вилікувавшись, вона після шкільних випускних почала їздити в місто із Дмитром, намагаючись допомогти синові вступити до вищого навчального закладу. Всі ці поїздки вкрай знеслили Дмитра, а мати неначе мала необмежений потенціал енергії. Можливо, саме завдяки такій її енергетиці Дмитро вдало склав екзамен і став студентом.

На початку серпня матері не стало. Це відбулось так раптово, що Дмитро не міг усвідомити цього навіть після похорону. Одного ранку у матері почалися сильні напади кашлю, а ввечері її кинуло в жар. Після опівночі вона у важких муках померла. Батько робив все, що було в його силах. Привіз лікаря, купив ліки, але все було марно. Після тієї ночі Дмитро проспав цілий день. Під вечір він прокинувся, не пам'ятаючи тієї трагічної ночі. Він не пам'ятав важких стогонів матері, не пам'ятав, як блимало того вечора світло, тому що трансформатор зіпсувався через грозу, яка лютувала увесь вечір. Цей спомин неначе запав у підсвідомість і не міг спливати наверх.

Наступного вечора інтер'єр був жалобно-траурний: чорні покривала, труна з матір'ю посеред кімнати і старі жінки в чорному одязі, які сиділи коло труни. Враз чомусь Дмитрові прийшло дивне відчуття, що його матір жива. Ці приготування до похорону були для нього, як вистава, яку ніби хтось задумав перед ним розіграти. От тільки не зрозуміло було: чому й навіщо?

Та після похорону це почуття розвіялось. Дмитро заходив в оселю й відчував, що вона порожня. Батько Степан мав настільки мовчазний характер, що можна було сидіти з ним в одній кімнаті цілий день і відчувати, що сидиш в кімнаті сам. Він працював лісорубом на приватного підприємця, що торгує деревиною. Робота була не надто важкою як для людини, що мала три класи освіти. В середньому, залежно від сезону, потрібно було зрубати з десяток дерев в день, а то й взагалі, можна було зрубати всього два дерева. Крім Степана, на підприємця працювало два десятки лісорубів — місцевих жителів. Заробляли непогано в умовах кризи національної економіки.

Щось роблячи, батько мовчав. Під час вечері батько мовчав, коли йшов дорогою — мовчав. За день міг сказати не більше десяти фраз. Лише в окремі дні батько розщедрювався на слова. Але це було тільки після збігу певних життєвих обставин чи якихось потрясінь. Але в їхньому містечку це стається дуже рідко. Його вираз обличчя не змінився після смерті матері. Лише в очах можна було прочитати невимовну тугу й сум. Кожна людина самотня по-своєму...

Освіта - джерело добробуту

ЯК НАВЧАЄШСЯ, ТАКІ Й ПОДАРУНКИ

Перед новорічними святами подарунки роздавав не лише Дід Мороз та Снігуронька. Студентам – ще й обласна і міська влада. І не такі собі презенти, а стипендії!

Отож, у нинішньому новому 2004 році стипендіатами обласної державної адміністрації стали

– п'ятикурсник Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії **Андрій Катасонов (2КС-99)** – учасник міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій і олімпіад, має ряд наукових публікацій;

– п'ятикурсник Інституту будівництва, теплоенергетики та газопостачання **Андрій Дуднік (2Б-99)** – переможець всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «промислове та цивільне будівництво»;

– четвертокурсниця Інституту автоматички, електроніки та комп'ютерних систем управління **Тамара Карапетян (ЗАВ-00)** – чемпіонка Європи та світу 2003 року з боротьби самбо, триразова чемпіонка України;

– четвертокурсниця Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії **Світлана Рихлюк (ЗКС-00)** – лауреат Першої премії XIII Всеукраїнського сільського фестивалю-конкурсу мистецтв «Боромля-2003».

А стипендію міського голови отримуватимуть студенти нашого університету

Вікторія Леончик (1АМ-01, ІнАЕКСУ);

Тетяна Трояновська (2КС-00, ІнТКІ);

Ірина Бойко (ЗЕСЕ-00, ІнЕЕЕМ);

Олена Пігуль (2МЗВ-99, ІнМ);

Віталій Гончарук (2ТМ-00, ІнМТ);

Дмитро Кішкін (РТ-00, ІнРТЗП);

Марина Затайдух (МХП-98, ІнБТЕП).

Окрім цих фінансових приємностей 35 кращих студентів нашого університету одержали запрошення на новорічний бал до зали «Плеяда», де не лише розважались, а й теж отримували новорічні подарунки від голови облдержадміністрації Віктора Коцемира, Вінницького міського голови Олександра Домбровського і від власної alma mater – ВНТУ.

Бережимо довкілля**ПРОТИ ТРАДИЦІЙ,
ЗАПРОВАДЖЕНОЇ ПЕТРОМ І**

Напередодні новорічних та різдвяних свят кафедра хімії та екологічної безпеки ІнЕЕЕМ нашого університету (завідувач — професор Василь Петрук) приєдналась до всеукраїнської акції «Не рубай ялинку». До дійства залучилися студенти-екологи. Особливо активним виявився четвертий курс.

Нині однією з найбільш актуальних екологічних проблем є вирубка лісів. Рівень залісненості території нашої України значно менший за науково обґрунтований. Відтворюються лісові масиви неналежно. До того ж напередодні Нового року вирубується величезні масиви хвойних дерев. Збереження новорічних традицій не повинно шкодити природі – необов'язково заради кількадечної втіхи нищити дерево, помешкання можна прикрасити сосновими гілками або поставити штучну ялинку.

Конкурс новорічної ікебани став справжнім святом краси! Композиції «Новорічне шампанське» (автори – студенти групи АЕ-00), «Новорічне диво» (автори – студенти групи АЕ-00), «Різдвяна ніч» (автори – студенти групи АЕ-01) справді створювали казковий настрій.

Роботи переможців визначала спеціальна комісія. Отож, перше місце заслужено присуджено ікебані «Новорічна ялинка сестер Ольги та Світлани Михайлін» (група АЕ-00) – мальовничо прикрашена гілка звичайного дерева. Друге місце здобула «Різдвяна фантазія» (автор цієї роботи я) – скомпонувала різдвяний віночок. Третє місце – «Композиція сусідів – кафедри ТСТБ» (автор Віра Миколаївна Баланчук). Головна ідея композиції – святкуймо без шкоди довкіллю!

А приз глядацьких симпатій отримала новорічна ікебана «Загадкова ніч, в яку збуваються бажання» (О. Іщенко, А. Нестерова, О. Ободинська, Л. Гавришко – усі є студентками групи АЕ-03).

Свято проходило у вигляді костюмованого дійства, у якому казкові персонажі – Ялинка, Зима, Зимові місяці

намагалися проінняти глядачів ідеєю любові до природи, конкретним прояв якої – збереження ялинок.

*Оксана Іщенко, Анастасія Нестерова
і Олена Ободинська*

Напутніми були слова завідувача кафедри ХЕБ, доктора технічних наук, професора Василя Григоровича Петрука: «Згідно концепції сталого розвитку ми не маємо права залишати після себе пустелю, а повинні передати нашим дітям та онукам квітучу планету. Більш того, традиції, яка була запроваджена Петром І у Російській імперії – зрубання ялин напередодні новорічного свята – не повинно бути серед звичаїв нашої цивілізованої європейської української нації.

Ольга Ранчук, АЕ-00, ІнЕЕЕМ

Прієднуйтесь!

Добром зігріли серце

Дід Мороз, Снігуронька, Зима приїхали до вихованців Плисківського будинку-інтернату, що в Погребищенському районі, на «новорічному автобусі». Привезли подарунки і студентів нашого університету з веселою концертною програмою. Готували її і майбутні студенти ВНТУ, і нинішні. По-

дарунки теж збирали гуртом. Викладачі, співробітники поприносили іграшки, одяг, з якого вирости їх власні діти. Студенти, що харчуються в університетському профілакторії, відмовилися від йогуртів, печива, булочок, аби передати їх в інтернат дітям. Інші приносили зошити, олівці, фломастери, книги. Якийсь особливий тремтливий настрій був у душі у кожного: ми везли обділеним найголовнішим - не лише батьківським теплом, а й здоров'ям дітям радість і свято.

У Плисківському інтернаті ми не вперше. Багато кого з нас, студентів, дітлахи впізнавали. Кликали по імені. Деякі дівчатка, отримавши в подарунок зошити, одразу взяли у них писати. Старанно почали виводити цифру «1» та літеру «А». В інтернаті відкрили школу, де дають елементарні знання, допомагають пізнавати світ. Нині становище інтернату трохи краще, ніж торік. Змінилось керівництво, матеріально підтримує цей сирітський дитячий заклад релігійний американський фонд.

Аби отримати приз від Зими і Діда Мороза, охоче розказували віршики. І ще їм дуже праглось поспілкуватись, щоб ними пишались, щоб їх хвалили і розуміли. Так тішились, що щось знають і можуть! Ми разом з цими дітлахами співали новорічних пісень. Вихованці інтернату були такі радісні і веселі, і якимось по-дорослому зворушені. Вони вдячно тулились до студентів, шепочучи: «Ти хороший-хороший». Тільки-но отримані іграшки залишали – для них головне було відчуття, що їх люблять, що про них турбуються, що вони комусь небайдужі. Наш приїзд для них був не просто святом – справжньою казкою.

У Старо-Прилуцькій школі-інтернаті (Липовецький район) проживає 100 дітей, віком від 6-ти до 15-ти років. Порівняно із минулим роком тут становище теж трошки покращилося. Тепліше в корпусах, діти краще одягнені. Частіше згадують про цю школу-інтернат наші українські спонсори. Приміром, районний прокурор подарував телевізор.

За участь у різноманітних конкурсах та іграх діти отримували подарунки - солодощі, фрукти, зошити, альбоми, олівці... Самовіддано плескали в долоні, дякуючи за кожен концертний номер.

Чомусь завжди прагнеться чогось неймовірного, особливого. Щастя – уявляється, що це щось надзвичайне! А насправді воно просте – бути здоровим і мати батьків...

*Вікторія Ялоха, 2КС-00, ІнТКІ
Олена Сівіцька, ТВ-01, ІнМТ*

На свята з нетерпінням чекають подарунків усі дітлахи. А сироти особливо. Отож, викладачі кафедри іноземних мов нашого університету (завідувач — кандидат філологічних наук Юрій Старовойт) у новорічні і різдвяні свята вирішили порадувати вихованців дитячого будинку «Гніздечко», який знаходиться неподалік нашого навчального закладу. Солодощі, книги, іграшки, одяг – за все малюки були вдячні бажаним гостям. А кафедра ІМ обіцяє, що надалі така добродійна акція стане традиційною.

*Олена Михайлова-Пехан,
старший викладач кафедри ІМ*

PS. Новорічні свята вже минули. Але благодійна акція студентського профкому і профкому співробітників нашого університету «Подаруй дитині посмішку» не закінчилася. Уже зараз студенти взяли за підготовку концертної програми і за збір речей для подарунків, якими порадують вихованців сиротинців у Великодні свята. Отож, переглядайте вміст шафи – одяг, з якого вирости ваші діти може прислужитися сиротам.

СИЛЬНЕ СВІТЛО І ЯСКРАВІЙ КОЛІР

Він прагне поєднати непоєднуване.

Добірка робіт художника з Гайсина Юрія Совінського яскраво підтверджує його талант живописця. Ще навчаючись у Київському художньо-промисловому інституті захопився імпресіонізмом (від французького *impression* – враження).

«Імпресіонізм – це в першу чергу мистецтво, що досягло небаченої витонченості спостереження реальної дійсності» – зауважив В. Прокоф'єв. Послідовно просвітлюючи свою палітру, імпресіоністи звільнили живопис від землих і коричневих лаків і фарб. Вони незмірно розширили можливості образотворчого мистецтва, відкривши світ сонця, світла і повітря.

Краєвиди Франції, Італії та рідного Поділля наповнюють залу яскравим сонячним світлом, прозо-

рим повітрям, запахом квітів та атмосферою спекотного літнього дня. Декілька років художник мандрував країнами Західної Європи. Працював у тамтешніх галереях. Його полотна охоче купували колекціонери. Підсумок цих мандрів виразно відстежується у представлених роботах. За вікнами січень, зима, а глядач відчуває себе на березі теплого південного моря. Приміром, у містечку Портофінно. Потужною енергією колірної палітри віє від таких робіт. Широкий, соковитий мазок, колір якого має численні відтінки, передає нескінченність різнобарв'я природи. Тож, виставка робіт Юрія Совінського стала справжнім святом барв.

ПЛАСТИКА ДУМКИ

Його творчість стала яскравою сторінкою в мистецькій палітрі нашого краю. Багато творів художника придбано Міністерством культури та приватними колекціонерами. А скільки творчих задумів і планів мав! Але на початку травня минулого року він відійшов у світ кращий...

Пам'яті скульптора Олександра Кривого присвячена експозиція у виставковій залі Центру культурології і виховання студентів (аудиторія 2353).

Захоплювався різьбярством по дереву. Працював художником-реставратором. Входив у склад творчої групи симпозиумів із скульптури в Ямполі та Буші Вінницької області. Був постійним учасником художніх виставок – обласних, загальноукраїнських, всесоюзних.

Закінчив художньо-графічне відділення Омського педагогічного інституту. У 1978 році переїхав до Вінниці. Працював у виробничо-художньому комбінаті скульптором. Творив у різних галузях

Прочитала у десятому числі «Імпульса» (за листопад 2003 року) матеріал Марії Юрченко (1ЛОТ-01, ІНАЕКСУ), у якому вона розмірковує про таку необхідну річ у нашому житті як дружба. Вирішила поділитись своїми думками.

Продовжуємо розмову

ЗА ДРУГА - І У ВОГОНЬ, І У ВОДУ

Людина – істота суспільна, а суспільство влаштоване за власними законами, котрі диктують особистості таку модель поведінки, яка може зробити її сильнішою. Як правило, на нашому життєвому шляху ми зустрічаємо дуже багато людей, але більшість з них забуваємо відразу, з частиною залишаємось добрими знайомими, і лише одиниці стають нам настільки близькими за світосприйняттям, моральними цінностями, що саме їх ми називаємо друзями. І це є найвищою оцінкою стосунків між людьми. І ось чому.

Маємо рідних, товаришів, коханих. Але часто виявляється, що поділитись чимось дуже наболілим, вилити комусь душу, порадіти чи просто поплакати (без цього не обійтись, бо життя надто складне) – ми можемо лише найближчому другу. Це, напевно, пов'язано з тим, що і в родині, і в колективі, і коханій людині – ми хочемо і намагаємось здаватись значно кращими, аніж є насправді. Це природно. Бо в очах оточуючих ми є такими, якими вони нас сприймають. І для нас це дуже важливо, адже від цього сприйняття залежить і наше життя, та й наші успіхи (а кому не хочеться бути успішним?), наша самооцінка, самоповага, душевний спокій за день завтрашній. Саме тому людина сприймає критику оточуючих болісно, як підсвідому загрозу, а отже робить висновки не завжди правильні, бо ж ображена. І зовсім інша річ, коли «розбір польотів» відбувається в колі друзів. Тут допускається все – від «непарламентських» висловів у з'ясуванні істини (і зауважте, без образ) до

пластики. Наш обласний центр має кілька меморіальних дошок, розроблених Олександром Васильовичем. Залишив нам чимало дитячих та жіночих портретів («Андрійко», «Портрет Хемінгуея», «Портрет Шекспіра», «Портрет мистецтвознавця Надії Іванець»). Роботу у тонованому гіпсі та металі поєднував з деревом. Деякі ескізи («Міф», «Маруся Чурай», «Селянка», «Монах-францисканець») так і не втілилися у скульптури з матеріалу. Не судилося стати завершеним і ескізові до пам'ятника Пушкіну...

**Людмила Мишанська,
методист ЦКіВС ВНТУ**

Вшанували сонцепоклонника

Слово вічне

У кабінеті українознавства нашого університету відбувся тематичний круглий стіл «Народознавчі мотиви у творчості Михайла Коцюбинського». Найактивнішим його учасником виявилась молодь, яка навчається у четвертій групі підготовчого відділення Інституту довузівської підготовки нашого університету.

Подоляни вважають Коцюбинського зіркою першої величини у краєзнавчому сузір'ї літературно-мистецької Вінниччини. Він записав рідкісні народні пісні «Слаба я, слаба», «Ой, у неділю мила рано вставала», «Гарбуз варю, гарбуз печу»... А улюбленою піснею видатного українського прозаїка була «Ой, з-за гори вітер віє, калина не спіє». Аби зібрати цей неоціненний фольклорний матеріал, він відвідував вечорниці, весілля і навіть корчму. Працюючи у фольклорній комісії в Криму та Бессарабії, М.Коцюбинський з великим інтересом вивчав не лише життя і побут молдаван, циган, румунів, татар, а також і їх мову. Письменник у час заборон на усе українське зумів довести, що маємо самобутню культуру, яка є невід'ємною складовою загальнолюдської.

**Неля Ніколенко, методист кабінету
українознавства ВНТУ**

твердої впевненості, що саме ця людина допоможе тобі вийти із скрутного становища за будь-яку ціну, нічого не вимагаючи взамін. Бо друг. І в тебе відчуття і пориви такі ж: за друга – і у вогонь, і у воду.

**Олена Іващенко,
БМ-03, ІНБТЕГП**

СПОРТ

Студентам нашого університету пощастило. Викладацький склад кафедри фізичного виховання підібраний ретельно, з людей, які самовіддано люблять свій фах.

33 роки – це ціле життя. А саме стільки часу на кафедрі фізвиховання нашого університету працює Алла Рудюк.

Для співмірності краси і здоров'я потрібна не лише освіта в галузі наук і мистецтва, але і заняття усе життя фізичними вправами, гімнастикою.

Платон

Ще навчаючись на другому курсі Дніпропетровського технікуму фізкультури (тепер це інститут), стала майстром спорту зі спортивної гімнастики. А вже четвертокурсницею факультету фізвиховання Вінницького педінституту, перебуваючи як краща спортсменка у Чехословаччині, після вдалого там виступу отримала запрошення на викладацьку роботу. До нашого навчального закладу – тоді Вінницького політехнічного інституту.

Тоді кафедра фізичного виховання дислокувалася у «нульовому корпусі» – там, де тепер спортивні зали. Отож, з самісінького початку будівництва корпусу кафедри фізвиховання брала у ньому найактивнішу участь. Доводилось штукатурити, спробувати себе й малярем. Прагли, аби новий корпус личив до чудового (найкращого у Вінниці і в ті часи, і в нинішні) стадіону, що споруджено під керівництвом Ярослава Кулика і який нині носить його ім'я.

Алла Іванівна виглядає значно молодше своїх однокласників. І завжди у гарному настрої.

– Це завдяки спорту. Коли трапляється, що з якихось причин ведуть малорухливий спосіб життя, мені фізично тоді важко. Тож, ніколи не шкодувала, що життя присвятила спорту. А фах викладача саме фізвиховання, вважаю, найкращий. Життя у русі. За звичкою навіть у вихідні намагаюся не сидіти на місці. За велосипед – і на дачу.

Син Алли Іванівни Дмитро теж майстер спорту, але з акробатики. Як

власних дітей, так і студентів Алла Іванівна не стомлюється переконувати в нагальній необхідності занять фізкультурою. Вона справді любить студентів, уміє з ними налагодити добрі партнерські, приятельські стосунки.

Слід підтримувати міцність тіла, аби зберегти міцність духу.

Віктор Гюго

– Раніш студенти значно охочіше займалися спортом, ніж тепер. Нинішнім бракує не стільки розуміння важливості фізичних вправ для організму, як здоров'я. Сумно констатувати, але раніш студенти були значно фізично міцніші, стійкіші до застуд. Колись була одна медична група на весь навчальний заклад. А нині їх стільки, що можна цілий факультет сформувати. Раніше заняття фізвихованням проводились тричі на тиждень. Тепер – рідше. Але це не виправдання. Руху від аудиторії до аудиторії молодому організму катастрофічно мало. Кожен має обрати свій шлях сам – чи до лікаря ходити, чи на стадіон. Рух – це життя.

На першому зимовому старті наші I, II, III місця

Відбулись відкриті змагання Першого чемпіонату Інституту фізвиховання ВДПУ. Участь у них взяло понад 300 спортсменів – і студентів, і представників різних спортивних клубів.

Найнапруженішими були змагання бігунів на 60 м. Друге і третє місця вибороли наші Світлана Гречановська (1МЗВ-03, ІНМ) та Юлія Сорокаліт (ЕСМ-01, ІНЄЕЕМ). Дівчата поступились лише майстру спорту.

Найшвидшою у бігу на 300 м виявилась студентка ІНІТКІ Олена Гладка (1ПЗ-02). Їй заслужено присуджено перше місце.

Гарний результат показали наші бігуни на довгих (1 км) дистанціях. Олег Крупський (РТ-01, ІНРТЗП), Микола Костюк (2Б-01, ІНБТЕГП). Не гірше пробігли 3 км Віктор Овчарук (співробітник) та Юрій Благодир (ТГ-02, ІНБТЕГП). А серед наших першокурсників відзначився Володимир Софіна (МЗВ-03, ІНМ) як стрибун у висоту.

Відкритий чемпіонат Інституту фізвиховання ВДПУ відбувався у спорткомплексі «Колос». І був не лише першим зимовим стартом, а й підготовчим етапом до наступних серйозніших стартів – обласних змагань з легкої атлетики, що відбулись напередодні новорічних свят.

**Олена Коваленко,
2МЗВ-02, ІНМ**

«Кубок Поділля»

Уже 9 років спортивне товариство «Колос» організовує у Вінниці загальноукраїнські зимові змагання «Кубок Поділля». Нині вони відбувалися 10-11 січня. Активну участь у цьому святі спорту взяли і студенти нашого університету. Багато хто з них установив особистий рекорд. До речі, приємно констатувати, що до судійської колегії входили викладачі кафедри фізвиховання нашого університету.

**Олена Коваленко,
2МЗВ-02, ІНМ**

І МИСТЕЦТВО, І СПОСІБ ЖИТТЯ

Вона не схожа на волейболісток з телевізора. Невисока, струнка. Але як вона грає! Тож, знайомимось ближче із студенткою Інституту автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління, капітаном нашої університетської волейбольної команди Наталею Челишевою (ЛОТ-00).

— Зі спортом подружилась ще в п'ятому класі. Тоді більшість моїх однокласників активно ходили на тренування. Якось батько моєї однокласниці Селезньової запросив нас тренуватись у нього у ДЮСШ. Я досі тренуюсь у нього. Зі мною тренується ще моя одногрупниця Олександра Андрієва.

— Що для тебе спорт?

— І задоволення, і робота, і мистецтво, і спосіб життя. Я дуже люблю саме волейбол., хоча в дитинстві мріяла про плавання.

— З навчанням встигаєш?

— Звичайно, мені легко все поєднувати. Я навчилась бути організованою ще в дитинстві, коли одночасно займалась музикою, танцями, волейболом і англійською. Тут є парадокс – чим більш людина зайнята, тим більше вона встигає. І навпаки.

— Наталю, як поводишся, коли відчуваєш, що суперник сильніший за тебе?

— Збираю всі сили і борюся до останнього. А коли програю слабким суперникам, дуже соромно і образливо.

— Очевидно, найулюбленіший твій стиль одягу – спортивний?

— Так, я його дуже люблю.

— Які якості найбільше цінуєш у людях і розвиваєш у собі?

— Чесність, доброту і повагу до оточуючих. Але людей досконалих немає, тому терпляче ставлюсь до чужих слабкостей.

— Як подобається відпочивати?

— Активно – друзі, природа, походи в ліс, дискотека.

**Тетяна Стасюк,
2МФК-00, ІНМ**

УНІВЕРСАЛЬНИЙ БОЄЦЬ

Фінальний поєдинок Чемпіонату України з кік-боксу у розділі лоу-кік (дозволені удари руками і ногами по голові, тулубу та ногам противника). У червоному кутку рингу студент Інституту менеджменту ВНТУ Олексій Лапчевський. Він ще не знає, що його очікує у цьому вирішальному поєдинку. Це його перший фінал з кік-боксу на змаганнях такого рівня. До цього були бої і перемоги різного ґатунку. Були і нагороди – став кращим бійцем міжнародного турніру у Донецьку у 2001 році. Але все це на змаганнях з ушу. Згадується попередній місяць – час, затрачений на підготовку, недавні листопадові всеукраїнські змагання у Євпаторії з fre style (кік-боксинг + удари колінами + кидки). На них, до речі, Олексій, провівши впевнено попередні поєдинки, лише у півфіналі у напруженому, рівному поєдинку програв спортсмену, який має великий досвід виступів на міжнародній арені. Отримав четверте місце. Згадується хвороба, яка не дала можливості виступити на Кубку України у грудні у Донецьку з ушу у розділі «Саньда» (поєдинки у повний контакт).

Але вже гонг. Перший раунд – рівний бій з перевагою Олексія. У другому раунді перший значний успіх – нокаут, у якому опинився супротивник від швидкого правого у голову. Ось і третій раунд. Минає 10 секунд – правий прямий рукою. Нокаут! Перемога! Перемога, якою Олексій завершив свій спортивний 2003 рік. Перемога, яка відкриває нові можливості, нові висоти спорту у новому 2004 році. Залишається лише побажати успіхів Олексію на українській на міжнародній арені.

**Павло Житнюк, відповідальний секретар
Вінницької обласної Федерації УШУ(ГУНФУ),
інструктор Національної Федерації ушу/гунфу та цігун
України**

НОВИЙ РЕКОРД - 8 ЗОЛОТИХ МЕДАЛЕЙ

У змаганнях на першість України з ушу/гунфу, що проходили в Києві, взяло участь 250 спортсменів, понад 70 з них у розділі «Саньда» (поєдинки у повний контакт). За перемогу змагались команди з Київської, Донецької, Житомирської, Вінницької, Харківської, Кіровоградської, Одеської областей та команди Києва і Харкова.

Вінницькі спортсмени тричі у 1999, 2000 та 2002-му роках виборювали перше командне місце. Але цього разу більш, ніж половина наших збірників виступала на змаганнях такого рівня вперше. Збірна Вінниччини складалась із 13-ти спортсменів 4-х клубів. Найширше представництво мав клуб саньда «Скорпіон» (тренер – випускник ВНТУ Павло Житнюк, помічник тренера – студент Інституту менеджменту нашого університету Олексій Лапчевський (ММ-02). Зауважимо, що студенти ВНТУ лише з початком цього навчального року увійшли до складу клубу. І одразу у збірну потрапив студент ІНМ Володимир Софіна (1МЗВ-03).

Вінницькі спортсмени брали участь у розділі «Саньда» і виграли 8 (!) золотих і три срібні медалі. І, звісно, вибороли перше командне місце (II – Харків, III – Київ). Особливо слід відзначити виступ Володимира Софіни. Виступаючи вперше на загальноукраїнських змаганнях, змусив аплодувати своєму фінальному поєдинку усіх глядачів. Володя нокаутом отримав перемогу, хоча спочатку сам ледь не опинився на підлозі.

Наші спортсмени довели, що Вінниччина є одним із найсильніших регіонів України з ушу.

Бійці клубу Саньда «Скорпіон» присвятили свої перемоги мсМК з боротьби Олександрю Олійнику, котрий трагічно загинув напередодні змагань.

Майте на увазі

Третій обласний конкурс з Web-дизайну серед студентів та учнів

Під егідою Міністерства освіти і науки України наш Вінницький національний технічний університет разом із управлінням у справах сім'ї та молоді ОДА, IREX/IATP-центром у Вінниці, Вінницьким відділенням АПОС, Молодіжним центром «Форум», Вінницьким обласним інститутом післядипломної освіти педагогічних працівників, міським палацом дітей та юнацтва та за підтримки Вінницької обласної організації профспілки працівників освіти і науки знову проводить обласний конкурс на кращу Web-сторінку.

Аби взяти у ньому участь слід

— мати підготовлений Web-сайт;

— бути учнем або студентом навчального закладу Вінницької області.

Професійне журі конкурсу, до складу якого входить 20 провідних спеціалістів з веб-технологій, дизайну, комп'ютерної графіки, анімації, прикладного програмного забезпечення та естетики не лише з Вінниці, а й з Києва, визнаватиме переможців у трьох номінаціях: «Найактуальніша робота», «Найкраще графічне оформлення», «Найкраща програмна реалізація». Члени журі незалежно один від одного переглядають кожну роботу. Потім передають в оргкомітет свою бальну оцінку кожної веб-сторінки. З набору балів кожного конкурсанта виключатиметься найменша (як занижена) та найвища (як завищена) оцінки. Лиш потім по кожній роботі знаходитиметься середня оцінка.

Конкурс проводитиметься у 2 тури:

I – конкурсна комісія визначає 18 кращих робіт.

II – переможці першого туру особисто представляють розроблені Web-сторінки та виконують кваліфікаційну роботу за виділений проміжок часу (4 години).

Всі роботи будуть безкоштовно розміщені в мережі Інтернет. А кращі відзначать призами від спонсорів. Цього року ними виступили Вінницька філія «Приватбанку», дизайн-студія «MGN», фірма «Інтехсервіс», комп'ютерна фірма «Арго», сервісний центр «Доктор ПК», «Вінінтермед», депутат Вінницької міської ради В. Гройсман.

Переможці конкурсу серед школярів отримають пільги при вступі до Вінницького національного технічного університету!

Тож, якщо вирішили спробувати сил у цьому престижному змаганні, маєте знати, що при бальному оцінюванні рівня робіт враховуватиметься їх інформаційна цінність, естетичне оформлення, використання графіки, технічна якість, авторський характер представленої інформації. До участі в конкурсі допускаються тільки ті роботи, які не брали участі в попередніх конкурсах і мають некомерційний характер. Перевага надається україномовним сайтам.

Роботи приймаються в IATP-центрі: головний корпус ОУНБ ім. Тімірязєва (вул. Соборна, 73), 1 поверх.

Додаткову інформацію можна отримати на сайті <http://www.vn.iatp.org.ua/web3>

та за телефонами: (0432) 35-23-94, 44-04-13.

Останній термін подання робіт:

27 лютого 2004 р. до 17:00

Редколегія:

Т. Б. Буяльська
(головний редактор)

І. П. Зянько
(редактор)

П. Г. Гордійчук
(відпов. секретар)

Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)

Б. І. Мокін

С. В. Юхимчук,

М. П. Свірідов,

Л. І. Волхонська,

Г. П. Котлярова,

Т. С. Криклива,

М. П. Стрельбицький.

Адреса редакції:

Кімн. 2218, корп. «2»,
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021,

Телефони:

внутрішній — 22-68
з міста — 44-02-68

«Імпульс» — щомісячник Вінницького національного технічного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію ВЦ № 424
від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 93,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 44-05-32

Комп'ютерна верстка — Криклива Т. С.
Кушнір О. О.

Підписано до друку 23.01.2004. Формат 29,7 42 1/2

Наклад 625 прим. Зам. № 2004-13.

Віддруковано у комп'ютерному інформаційно-
видавничому центрі ВНТУ

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 93,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 44-01-59